

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

**Департаменти (управління)
освіти і науки обласних,
Київської міської військових
(державних) адміністрацій**

Про деякі питання з організації освітнього процесу з навчального предмета «Захист України» на базі осередків

Міністерство освіти і науки України інформує, що в межах реалізації інноваційного освітнього проєкту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета / інтегрованого курсу «Захист України» у серпні 2024 – серпні 2026 років» було здійснено моніторингові візити у заклади освіти різних регіонів з метою вивчення досвіду і практик викладання цього курсу.

За результатами цих візитів надсилаємо деякі роз'яснення щодо організації освітнього процесу з навчального предмета «Захист України» на базі осередків. Зокрема, щодо передачі коштів освітньої субвенції на виплату заробітної плати педагогічним працівникам закладів освіти, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України», передачі годин та організації харчування в цих закладах освіти.

Згідно зі статтею 93 Бюджетного кодексу України місцева рада може передати кошти на здійснення окремих видатків місцевих бюджетів іншій місцевій раді у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету.

Передача коштів між місцевими бюджетами здійснюється на підставі рішень відповідних місцевих рад, прийнятих кожною зі сторін, і укладання договору.

Статтею 101 Бюджетного кодексу України визначено види міжбюджетних трансфертів, які місцеві ради можуть передбачати у відповідних бюджетах.

Умови надання субвенцій, зазначених у статті 101 Бюджетного кодексу України, визначаються відповідним договором сторін, якщо інше не встановлено Бюджетним кодексом України.

Окрім того, пунктом 12 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2015 р. № 6, передбачено, що відповідні місцеві

МОН № 1/8239-25 від 24.04.2025

Підписав: Кузьмичова Надія Юріївна

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000620F3A00B967D900

Дійсний: з 26.09.2024 0:00:00 по 25.09.2026 23:59:59

ради мають право передавати кошти субвенції та залишки субвенції минулих років у вигляді міжбюджетного трансферту іншим місцевим бюджетам.

Передача годин навчального предмета «Захист України» може бути забезпечена шляхом підписання відповідних цивільно-правових договорів, укладених із закладами освіти;

прийомом педагогічних (науково-педагогічних) працівників на роботу за сумісництвом і визначення наказом керівника закладу освіти місцем його перебування заклад освіти, у якому створено осередок;

у випадку централізованого ведення бухгалтерського та фінансового обліку ставки можуть бути передані наказом органу управління освітою.

Заробітна плата вчителів за рахунок освітньої субвенції має спрямовуватись до закладу, у якому тарифікаційним планом передбачено відповідні ставки.

Для передачі субвенції на вивчення навчального предмета «Захист України» заклад освіти, в якому створено осередок викладання навчального предмета «Захист України»:

розраховує кількість годин для учнів шкіл громади, які будуть навчатися в осередку та укладає відповідний договір із закладом освіти про передачу годин (Додаток 1);

готує відношення на орган управління освітою даної громади (Додаток 2).

Орган управління освітою громади подає відповідне відношення у фінансове управління громади. Фінансове управління подає матеріали на сесію місцевої ради.

Сесією місцевої ради затверджується рішення про передачу міжбюджетних трансфертів іншій місцевій раді, на підставі якого іншою місцевою радою приймається рішення про одержання такого трансферту. Завершальним етапом передачі міжбюджетного трансферту є укладання договору між місцевими радами.

У закладах, де розташований осередок, для здобувачів освіти незалежно від навчальної зміни (у разі організації в закладі освіти змінного навчання), повинно бути організовано щонайменше одноразове гаряче харчування відповідно до норм харчування.

Засновник (засновники), керівники закладів освіти, де розташований осередок, створюють умови для забезпечення харчування здобувачів освіти відповідно до Норм харчування та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305, на безоплатній основі або за рахунок коштів батьків.

Для цього можуть здійснюватися такі заходи:

1. Затвердження засновником (власником) закладу освіти цільової програми організації харчування дітей у закладах освіти територіальної громади, яке здійснюється на підставі Бюджетного кодексу України, законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», а також пункту 22 частини

першої статті 26 і статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Результатом є рішення сесії органу місцевого самоврядування про затвердження цільової програми організації харчування дітей у закладах освіти громади на визначений період. У межах цієї програми передбачається фінансування і організація харчування пільгових категорій учнів, у тому числі тих, які беруть участь у навчанні в осередку.

2. Встановлення вартості харчування дітей пільгових категорій, які залучені до навчання в осередку, здійснюється засновником (власником) закладу освіти з урахуванням статті 25 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статті 56 Закону України «Про освіту», статей 19 і 20 законів України «Про дошкільну освіту» та «Про повну загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» та постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 року № 1456 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти». За підсумками ухвалюється рішення виконавчого комітету органу місцевого самоврядування про встановлення вартості харчування окремих категорій дітей за рахунок бюджетних асигнувань, де окремо враховується й контингент учнів осередку.

3. Визначення органом управління освітою особливостей організації роботи в осередку передбачає видання наказу на підставі статті 56 Закону України «Про повну загальну середню освіту». У цьому наказі визначаються ключові аспекти функціонування осередку, зокрема організація харчування та механізми розрахунку потреби у фінансуванні.

4. Збір інформації та підтверджуючих документів про контингент здобувачів освіти, з яких діти залучаються до навчання в осередку, відбувається згідно зі статтею 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Керівники закладів освіти надсилають офіційні подання до відділу освіти з проханням організувати безоплатне харчування учнів пільгових категорій, зазначаючи конкретну кількість і підстави. Якщо до осередку приєднуються учні з інших територіальних громад, відповідні звернення надходять від їхніх органів управління освітою. На підставі зібраних даних відділ освіти готує відповідний наказ про безоплатне харчування учнів, у якому відображаються також механізми та умови, за якими може бути надано таке харчування учням із сусідніх громад.

5. Укладення угод між закладами-партнерами про навчання та харчування учнів в осередку провадиться згідно зі статтею 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Заклад, де розміщено осередок, та заклади-партнери укладають угоди, у яких передбачаються умови навчання, перебування та харчування учнів. В угодах визначаються порядок і підстави повернення коштів субвенції (якщо залучені учні з інших територіальних громад) і механізми фінансування харчування на умовах трансферту. Кожна зі сторін підписує таку угоду окремо, зазначаючи банківські реквізити та інші фінансові зобов'язання.

6. Розрахунок необхідного обсягу фінансування для харчування

проводиться закладом-партнером з урахуванням наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 275 від 18 лютого 2020 року та постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 «Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (зі змінами). Складається орієнтовна вартість харчування для пільгових категорій і дітей, що сплачують за харчування самотійно, а також видається наказ керівника закладу-партнера про затвердження обґрунтування відповідних процедур закупівлі.

7. Застосування процедур публічних закупівель відбувається відповідно до Закону України «Про публічні закупівлі». Бухгалтерська служба або уповноважена особа ініціює та проводить відповідні процедури (тендер або спрощені закупівлі), за результатами яких укладається договір із постачальником товарів чи послуг щодо організації харчування в осередку.

8. Затвердження списку здобувачів освіти, які залучені до навчання в осередку та мають право на безоплатне харчування, а також визначення порядку його організації здійснюється шляхом видання наказу керівника закладу освіти-партнера на підставі статті 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту» та відповідного рішення засновника. У наказі відображаються списки учнів, час і місце надання харчування, порядок обліку та механізм інформування про результати. Такий список може бути частиною наказу про організацію роботи в осередку або виділений в окремий додаток.

9. Проведення харчування, облік дітей, які його отримали, та оплата послуг здійснюються згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту», Санітарним регламентом для закладів загальної середньої освіти та наказами керівника закладу, де функціонує осередок. Внутрішні накази визначають механізм включення чи виключення учнів зі списків, а також відповідальних осіб за моніторинг якості та регулярності надання харчування. Табелів відвідування їдальні передається до бухгалтерської служби й слугує підставою для оплати. Діти, котрі не мають права на безоплатне харчування, можуть отримувати його за власний коштів на умовах, передбачених у закладі (зокрема, через безготівковий розрахунок).

Додатки на 7 арк.

Заступник Міністра

Надія КУЗЬМИЧОВА